

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

Аудитын код: **БУА-2025/023/НА-СТА-ТШЗ**

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Булган аймаг

2025 он

Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудиторын албан тушаалын албан үүргийг түр орлон
гүйцэтгэгч: Ж.Энхцоодол
Утас: 70342716 Цахим хаяг: enkhtsoodolj@audit.gov.mn

“Бэйкер Тилли Далайван Аудит” ХХК-ийн Орхон аймаг дахь
салбарын захирал: Д.Мягмарсүрэн
Утас: 99030170 Цахим хаяг: dalaivan.et@gmail.com

“Бэйкер Тилли Далайван Аудит” ХХК-ийн Орхон аймаг дахь
салбарын Аудитор: Б.Пүрэвсүрэн
Утас: 99921600 Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт .....
  2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....
  3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
    - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа .....
    - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
    - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....
    - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт .....
  4. Аудитын тайлан .....
  - 4.1 Ерөнхий зүйл .....
  - 4.2 Материаллаг байдал .....
  - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
  - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .....
  - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .....
  - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал .....
5. Аудитын илрүүлэлт .....
  6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БСШУЯ	Боловсрол соёл шинжлэх ухааны яам

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

**БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант, 5-р баг, Булган сум, Булган аймаг,
63082, Утас/Факс: 7034-2580
Цахим шуудан: bulgan@audit.gov.mn

2025.02.24 № 183

танай _____ ны № _____ т

ХИШИГ-ӨНДӨР СУМЫН
ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
Б.БААСАНСҮРЭН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Булган аймгийн Хишигөндөр сумын цэцэрлэг нь 2024 онд 97 хүүхэдтэй үйл ажиллагаа явуулж үүний 72 хүүхэд үндсэн цэцэрлэгт, 25 хүүхэд хувилбарт хөтөлбөрт хамрагдаж гүйцэтгэлээр санхүүжсэн. Тайлант онд Боловсролын яамнаас 8,619.7 мянган төгрөгийн бараа материал, 38,674.2 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаас 3,000.0 мянган төгрөгийн бараа материал, эцэг эхийн хандиваар 4,260.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй авч санхүүгийн тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Боловсролын байгууллага гүйцэтгэлд суурилсан төсвөөр санхүүжүүлэх болсноор сургуулийн өмнөх боловсрол олгох хөтөлбөрөөс хэрэгжүүлэх арга

632502311

Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

хэмжээ 7 болж зардлын зүйл анги багасаж, ихэнх зардал бараа үйлчилгээний бусад зардлаас зарцуулах болсон байна.

Засгийн газрын 2024 оны 03 дугаар сарын 128 тогтоолоор төрийн албан хаагчдын цалин хөлсийг шинэчлэн тогтоосон байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт 96 хувьтай дүгнүүлсэн байна.

Тухайн аудитыг хийх явцад аудитын дүгнэлт, тайлантай холбогдуулан аудит гүйцэтгэж буй аудитор аливаа этгээдийн нөлөөлөл, мэдээллийн нууцлал, ёс зүйтэй холбоотой холбогдох хуулийн дагуу мэдэгдлүүдийг гарган баталгаажуулсан болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН АЛБАН ТУШААЛЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ж.ЭНХЦООДОЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	123,726,167.06	145,487,666.82
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	74,998,400.82	92,992,644.82
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	74,998,400.82	92,992,644.82
3122	Гадаад валют	74,998,400.82	92,992,644.82
31221	Төрийн сангийн харилцах	74,998,400.82	92,992,644.82
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	48,727,766.24	52,495,022.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	18,876,225.24	22,620,932.00
354	Хангамжийн материал	29,851,541.00	29,874,090.00
35410	Бичиг хэргийн материал	37,400.00	-
35420	Аж ахуйн материал	20,974,100.00	25,434,000.00
35460	Хүнсний материал	8,840,041.00	3,660,090.00
35470	Бусад хангамжийн материал	-	780,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	791,798,644.47	788,663,224.61
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	791,798,644.47	788,663,224.61
392	Биет хөрөнгө	779,875,144.47	776,627,224.61
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,135,331,392.32	1,135,331,392.32
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(435,716,289.27)	(458,623,902.03)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	51,990,420.00	80,726,845.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(16,486,242.30)	(32,313,578.72)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	54,006,300.00	57,822,800.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(11,426,796.28)	(17,671,674.16)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,355,000.00	12,107,526.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(1,573,543.80)
39217	Ном	821,360.00	821,360.00
393	Биет бус хөрөнгө	11,923,500.00	12,036,000.00
39301	Програм хангамж	1,350,000.00	1,800,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,012,500.00)	(1,350,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	11,586,000.00	11,586,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	915,524,811.53	934,150,891.43
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	2,260,000.00	-
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,260,000.00	-
413	Өглөг	2,260,000.00	-
4136	Бусад өглөг	2,260,000.00	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2,260,000.00	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	794,944,338.53	934,150,891.43
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	794,944,338.53	934,150,891.43
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	118,320,473.00	118,320,473.00

Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

51101	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	118,320,473.00	118,320,473.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	471,030,094.67	489,895,975.01
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	471,030,094.67	471,030,094.67
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	18,865,880.34
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	323,914,243.86	325,934,443.42
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	915,524,811.53	934,150,891.43

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	606,095,757.00	853,068,401.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	25,173,957.00	57,068,001.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	25,173,957.00	57,068,001.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	25,173,957.00	57,068,001.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	25,173,957.00	57,068,001.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	580,921,800.00	796,000,400.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	512,771,000.00	725,409,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	512,771,000.00	725,409,600.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	68,150,800.00	70,590,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	68,150,800.00	70,590,800.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	567,948,848.57	834,202,521.66
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	567,948,848.57	834,202,521.66
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	564,350,094.17	834,198,877.15
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	341,033,306.00	563,833,473.00
210101	Үндсэн цалин	241,207,533.00	372,232,646.00
210102	Нэмэгдэл	83,717,329.00	183,644,427.00
210104	Урамшуулал	16,108,444.00	7,956,400.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,481,603.17	70,897,623.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,879,781.00	48,285,441.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,461,091.17	5,657,117.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,627,799.00	2,804,247.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	673,030.00	2,804,246.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,839,902.00	11,346,572.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,423,845.60	67,782,156.49
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,073,109.60	7,666,797.59
210302	Түлш, халаалт	56,990,736.00	59,729,742.90
210303	Цэвэр, бохир ус	360,000.00	385,616.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	210,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	210,000.00
2105	Нормативт зардал	43,315,019.00	51,553,221.00
210502	Хоол, хүнс	43,315,019.00	51,553,221.00

Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,000,000.00	1,798,000.00
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	1,798,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	883,333.00	885,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	883,333.00	885,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	68,212,987.40	77,238,903.66
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	26,490,981.01	17,432,133.24
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,580,200.00	9,198,900.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	38,141,806.39	50,607,870.42
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,598,754.40	3,644.51
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,871,800.00	1.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,871,800.00	1.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	726,954.40	3,643.51
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	726,954.40	3,643.51
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	38,146,908.43	18,865,879.34
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	2,821,148.60	1.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	2,821,148.60	1.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(2,821,148.60)	(1.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	35,325,759.83	18,865,878.34

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	580,921,800.00	796,000,400.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	580,921,800.00	796,000,400.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	512,771,000.00	725,409,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	512,771,000.00	725,409,600.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	68,150,800.00	70,590,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	68,150,800.00	70,590,800.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	517,482,412.18	775,938,156.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	517,482,412.18	775,938,156.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	513,883,657.78	775,934,512.49
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	341,033,306.00	563,725,473.00
210101	Үндсэн цалин	241,207,533.00	372,124,646.00
210102	Нэмэгдэл	83,717,329.00	183,644,427.00
210104	Урамшуулал	16,108,444.00	7,956,400.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,481,603.17	70,897,623.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,879,781.00	48,285,441.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,461,091.17	5,657,117.00

Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,627,799.00	2,804,247.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	673,030.00	2,804,246.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,839,902.00	11,346,572.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,423,845.60	68,789,156.49
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,073,109.60	8,673,797.59
210302	Түлш, халаалт	56,990,736.00	59,729,742.90
210303	Цэвэр, бохир ус	360,000.00	385,616.00
2105	Нормативт зардал	42,802,670.00	46,373,270.00
210502	Хоол, хүнс	42,802,670.00	46,373,270.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,000,000.00	1,798,000.00
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	1,798,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	883,333.00	2,001,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	883,333.00	2,001,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,258,900.01	22,349,990.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,616,700.01	16,024,990.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,642,200.00	6,325,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,598,754.40	3,643.51
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,871,800.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,871,800.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	726,954.40	3,643.51
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	726,954.40	3,643.51
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	63,439,387.82	20,062,244.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	914,000.00	2,068,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	914,000.00	2,068,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	914,000.00	2,068,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж	-	2,068,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	914,000.00	-
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(914,000.00)	(2,068,000.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	62,525,387.82	17,994,244.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		74,998,400.82
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	74,998,400.82	92,992,644.82

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
-----	----------	---------------------------------	-----------------------	-------------------	---

Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	118,320,473.00	323,914,243.86	435,704,334.84	877,939,051.70
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	118,320,473.00	323,914,243.86	435,704,334.84	877,939,051.70
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	35,325,759.83	35,325,759.83
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	118,320,473.00	323,914,243.86	471,030,094.67	913,264,811.53
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	118,320,473.00	323,914,243.86	471,030,094.67	913,264,811.53
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	118,320,473.00	323,914,243.86	471,030,094.67	913,264,811.53
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	2,020,199.56	-	2,020,199.56
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	18,865,880.34	18,865,880.34
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	118,320,473.00	325,934,443.42	489,895,975.01	934,150,891.43

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	864,821,000.00	778,002,512.49
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	864,821,000.00	775,934,512.49
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	864,821,000.00	775,934,512.49
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	638,061,000.00	563,725,473.00
210101	Үндсэн цалин	437,352,600.00	372,124,646.00
210102	Нэмэгдэл	191,890,900.00	183,644,427.00
210104	Урамшуулал	8,817,500.00	7,956,400.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	74,082,800.00	70,897,623.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	50,377,700.00	48,285,441.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,925,200.00	5,657,117.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,963,300.00	2,804,247.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,963,300.00	2,804,246.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,853,300.00	11,346,572.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	68,790,800.00	68,789,156.49
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,000,000.00	8,673,797.59
210302	Түлш, халаалт	58,490,800.00	59,729,742.90
210303	Цэвэр, бохир ус	300,000.00	385,616.00
2105	Нормативт зардал	53,528,500.00	46,373,270.00
210502	Хоол, хүнс	53,528,500.00	46,373,270.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,800,000.00	1,798,000.00
210604	Урсгал засвар	1,800,000.00	1,798,000.00

Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,001,000.00	2,001,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,001,000.00	2,001,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	26,556,900.00	22,349,990.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,231,900.00	16,024,990.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,325,000.00	6,325,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	2,068,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	2,068,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж	-	2,068,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	796,000,400.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	725,409,600.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	-	725,409,600.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	70,590,800.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	-	70,590,800.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		74,998,400.82
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		92,992,644.82

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 54,707.6 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс 265.9 мянган төгрөгийн 2 төлбөрийн акт, 53,391.9 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага, 1,049.8 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж өгсөн.

Аудитаар илэрсэн асуудлаас 2,213.1 мянган төгрөгийн зөрчил тогтоосон нь материаллаг байдлын дүнгээс бага байгаа тул өөрчлөлтгүй дүгнэлт өгсөн болно.

3.1 Төлбөрийн акт

1. Бараа материалын данстай холбоотой

Илрүүлэлт: Хоолны өдөрлөгөөр гарсан 95.00 мянган төгрөгийн хүнсний материал тухайн өдрийн хоолны менюд байхгүй зөрүүтэй зарлагадсан байна. Энэ нь Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1.төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах, 5.1.5.хариуцлагатай байх, 41.2.7. "хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, хүрэх үр дүнг хангаж ажиллах" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

2. Бараа материалын данстай холбоотой

Илрүүлэлт: Шатахууны тооцооллыг шалгахад норм нормативыг илүү тооцож 170.8 мянган төгрөгийн шатахуун илүү бодож олгосон байна .Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1.төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах, ЗТХС-ын 2019 оны 390 тушаалаал батлагдсан "Автомашин 100 км гүйлтэд зарцуулах шатахуун зарцуулалтын жишиг норм"-ыг баримталж ажиллаагүй байна.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

3.2 Албан шаардлага

1. Цалингийн данстай холбоотой.

Илрүүлэлт: Ажил хавсран гүйцэтгэсэн Д.Мөнхамгалангийн цалинг бодохдоо хавсран ажиллаж буй албан тушаалын цалингаар бус өөрийн үндсэн ажлын цалингаар тооцон 17.3 мянган төгрөг илүү олгосон, мөн ур чадварын нэмэгдлийг няравын үүрэгт ажлаар тооцон 880.0 мянган төгрөгийг олгосон байна. Энэ нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 56.1.Ажил олгогч нь ажилтантай тохиролцсоноор ажил хослон гүйцэтгүүлэх, эзгүй байгаа ажилтны үүргийг түр орлон гүйцэтгүүлэх, ажилтны ажлын цагт багтаан өөр ажил, албан тушаал хавсран гүйцэтгүүлэх, ажлын ачааллыг нэмэгдүүлэх хэлбэрээр ажиллуулж болно. 56.2."Энэ хуулийн 56.1-д заасны дагуу ажиллах ажилтанд гүйцэтгэх ажил үүрэгт нь тохирох цалин хөлсийг нэмж олгоно" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

2. Шилэн данстай холбоотой.

Илрүүлэлт: Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 42,934.2 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 9,560.2 мянган төгрөгийн бараа материалын орлогод авсан тушаал болон тооллого томиссын тушаал, эмчийн үзлэгт хамрагдсан үзлэгийн тушаалыг зэргийг шилэн дансанд байршуулж мэдээллээгүй тул албан шаардлага хүргүүлэв.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Бараа материалын данстай холбоотой.

Илрүүлэлт: Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хоолны нормыг энгийн хүүхдийн нормоор тооцон 265.1 мянган төгрөг дутуу тооцсон байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5.1.2.төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх, Засгийн газрын 2024 оны "Хоолны зардлын норматив батлах тухай" 237 дугаар тогтоол-ыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах.

2. Зардалын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлангийн хугацаанд гарсан 784.7 мянган төгрөгийг урсгал засварын зардлыг тогтмол зардлаас зарцуулсан байна. Энэ нь төсвийн тухай хуулийн 22.6.7.төсвийн шууд захирагч нь батлагдсан төсвийг энэ хуулийн 22.2.3-22.2.6-д заасан ангиллаар бүртгэж, тайлагнах, Му-ын Сангийн сайдын 2023 оны 211-р тушаалыг зөрчсөн байна.

3. Байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой

Илрүүлэлт: Цэцэрлэгт хүүхдийн аюулгүй байдлыг хангах үүднээс "гараас гарт" зарчмыг баримтлан хүүхдийг өглөө багшид нь, ажлын дараа эцэг эх, асран хамгаалагчид нь хүлээлгэн өгдөг бүртгэл хангалтгүй байна. Энэ нь Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайдын 2018 оны А/239 тушаалаар батлагдсан "Боловсролын байгууллагын сургалтын орчин, дотуур байранд хүчирхийлэл өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх журам"-ын 3.5.3."Бага насны хүүхдийг заавал эцэг эх, асран хамгаалагчаас

хүлээн авах, хүлээлгэн өгөх /гараас гарт/ журам” боловсруулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллана.гэсэн заалтыг хангалттай хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2025 оны 06 дугаар сарын 15 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруул аагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үнэ төлбөргүй орлого дутуу бүтгэж авсан	1	52,494.5	1	52,494.5	-	-	1	52,494.5				
	1	52,494.5	1	52,494.5	-	-	1	52,494.5				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Хоолны өдөрлөгөөр гарах ёсгүй бүтээгдэхүүн гаргасан	1	95.0	1	95.0								
Шатахууны нормыг хэтрүүлэн зарцуулсан	1	170.9	1	170.9								
Ажил хавсран гүйцэтгэж байгаа ажилтны	1	897.4			1	897.4						

Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

цалин буруу тооцож олгосон												
Гараас гарт хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй	1	0					1	0				
Тендерийн материал шаардлага хангахгүй	1	0					1	0				
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хоолны норм дутуу тооцож олгосон	1	265.1					1	265.1				
Зардал хооронд гүйлгэн зарцуулсан	1	784.7					1	784.7				
Дүн												

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс тагталзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			

Булган аймгийн Хишиг-Өндөр сумын цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

